

CRNA GORA

Komisija za tržište kapitala

Na osnovu člana 65 stav 6 Zakona o investicionim fondovima ("Službeni list Crne Gore", br. 54/11, 13/18), Komisija za tržište kapitala, na 28. sjednici od 14.09.2018. godine, donijela je

**PRAVILA
O SADRŽINI, BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU OBJAVLJIVANJA KLJUČNIH
INFORMACIJA ZA INVESTITORE SPECIJALIZOVANIH INVESTICIONI
FONDOVA**

Član 1

Ovim se pravilima uređuje sadržaj dokumenta "ključne informacije za investitore specijalizovanih investicionih fondova" (u daljem tekstu: dokument sa ključnim informacijama za investitore), bliži uslovi i način objavljivanja ključnih informacija i postupak odobrenja ključnih informacija od strane Komisije za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija).

Član 2

Dokument sa ključnim informacijama za investitore predstavlja kratki dokument koji sadrži informacije o bitnim obilježjima relevantnog specijalizovanog fonda, koje moraju biti dostavljene investitorima, tako da oni mogu razumjeti karakter i rizike investicionog proizvoda koji im se nudi, kako bi na osnovu tih informacija mogli donijeti odluke o ulaganju. Dokument iz stava 1 ovog člana mora da sadrži naznaku: "ključne informacije za investitore". Dokument sa ključnim informacijama za investitore mora jasno navoditi gdje i kako dobiti dodatne informacije koje se odnose na predloženo ulaganje, uključujući, između ostalog, gdje i kako je u bilo kojem trenutku moguće doći, na zahtjev i besplatno, do prospekta i ostalih izvještaja, kao i jezik na kojem su takve informacije na raspolaganju investitorima.

Član 3

Dokument sa ključnim informacijama za investitore mora biti sačinjen na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, a ako je sačinjen i na stranom jeziku - mora biti istovjetan sa tekstem na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Dokument sa ključnim informacijama za investitore mora biti:

- 1) Prikazan i strukturiran na način da je jednostavan za čitanje, napisan slovima veličine koja omogućava čitanje,
- 2) Jasno formulisan i napisan na jeziku koji investitoru olakšava razumijevanje informacija sadržanih u dokumentu, tj:
 - koristi se jezik koji je jasan i razumljiv,
 - izbjegava se korišćenje žargona,
 - izbjegavaju se stručni izrazi, kad je umjesto njih moguće koristiti svakodnevne riječi,
- 3) Usredsređen na ključne informacije koje su potrebne investitorima.

Ukoliko se pri sačinjavanju dokumenta sa ključnim informacijama za investitore koriste boje, one ne smiju umanjiti razumljivost informacija u slučaju kada je dokument odštampan ili fotokopiran u crno-bijeloj tehnici.

Član 4

Kad je odštampan, dokument sa ključnim informacijama za investitore ne smije biti duži od dvije stranice A4 formata.

Član 5

Dokument sa ključnim informacijama za investitore sadrži:

- 1) Naslov "Ključne informacije za investitore" nalazi se na vrhu prve stranice dokumenta,
- 2) Odmah ispod naslova nalazi se obrazloženje koje glasi: "Ovaj dokument sadrži ključne informacije za investitore o ovom fondu. Ne radi se o promotivnom materijalu. Informacije sadržane u ovom dokumentu, propisane su zakonom kako bi vam pomogle da razumijete prirodu ovog fonda i s njim povezane rizike ulaganja. Savjetujemo vam da ih pročitate, kako biste mogli donijeti odluku o mogućem ulaganju.",
- 3) Identifikacija specijalizovanog fonda mora biti navedena,
- 4) Navodi se naziv društva za upravljanje,
- 5) Ciljeve i investicionu politiku,
- 6) Profil rizičnosti i uspješnosti,
- 7) Troškovi
- 8) prikaz prinosa u prethodnom periodu,
- 9) Izjave koje se odnose na dozvole za rad: "Ovaj je fond dobio dozvolu za rad u (ime države) i podliježe nadzoru (naziv nadležnog organa)." "(Naziv društva za upravljanje) je dobilo dozvolu za rad u (ime države) i podliježe nadzoru (naziv nadležnog organa)."
- 10) Izjavu o datumu objavljivanja informacija: "Dokument sa ključnim informacijama za investitore sadrži informacije sa stanjem na dan _____".

Član 6

Dokument sa ključnim informacijama za investitore sadrži poseban dio koji se odnosi na ciljeve i investicionu politiku, a koji obuhvata osnovna obilježja specijalizovanog fonda, sa kojima investitor mora biti upoznat:

- 1) Glavne kategorije finansijskih instrumenata u koje fond ulaže,
- 2) Mogućnost da investitor podnese zahtjev za otkup investicionih jedinica zajedničkog fonda po uslovima navedenim u pravilima o upravljanju,

Opis iz stava 1 uključuje sljedeće informacije da kad je izbor imovine određen posebnim kriterijumima, objašnjenje tih kriterijuma kao što su "rast", "vrijednost" ili "visoke dividende".

Poseban dio koji se odnosi na ciljeve i investicionu politiku dokumenta sa ključnim informacijama za investitore može da sadrži i elemente koji nisu navedeni u stavu 2, uključujući opis investicione strategije specijalizovanog fonda, kad su ti elementi potrebni za odgovarajući opis ciljeva i investicione politike specijalizovanog fonda.

Član 7

Dokument sa ključnim informacijama za investitore sadrži poseban dio koji se odnosi na profil rizičnosti i uspješnosti, i obuhvata sintetički indikator koji je dopunjen:

- 1) Opisnim objašnjenjem indikatora i njegovih glavnih ograničenja,
- 2) Opisnim objašnjenjem rizika koji su od posebnog značaja za specijalizovani fond i koji nisu na adekvatan način obuhvaćeni sintetičkim indikatorom.

Sintetički indikator iz stava 1 pojavljuje se u obliku niza kategorija na numeričkoj skali kod specijalizovanog fonda koji je pripisan jednoj od kategorija. Predstavljanje sintetičkog indikatora u skladu je sa zahtjevima iz Priloga 1 ovih pravila.

Obračun sintetičkog indikatora iz stava 1 kao i svih naknadnih izmjena, potrebno je na adekvatan način dokumentovati. Društva za upravljanje vode evidenciju o tim obračunima tokom perioda od najmanje tri godina.

Opisno objašnjenje iz stava 1 tačke 1 sadrži sljedeće informacije:

- 1) Izjavu da istorijski podaci koji se koriste za obračun sintetičkog indikatora ne smiju biti pouzdan pokazatelj budućeg profila rizičnosti zajedničkog fonda,
- 2) Kratko objašnjenje zbog čega se specijalizovani fond nalazi u posebnoj kategoriji,
- 3) Pojediniosti o vrsti, vremenu i opsegu svih kapitalnih garancija ili zaštite koje nudi zajednički fond, uključujući moguće učinke isplate investicionih jedinica izvan perioda garancije ili zaštite.

Opisno objašnjenje iz stava 1 tačka 2 sadrži sljedeće kategorije rizika:

- 1) Kreditni rizik, kad značajni dio ulaganja uključuje dužničke hartije od vrijednosti,
- 2) Rizik likvidnosti, kad značajni dio ulaganja uključuje finansijske instrumente koji su po svojoj prirodi dovoljno likvidni, ali koji u određenim okolnostima mogu imati relativno nizak nivo likvidnosti, što bi moglo uticati na rizik likvidnosti zajedničkog fonda u cjelini,
- 3) Rizik druge ugovorne strane, u slučaju kad je fond obezbijeđen garancijom trećeg lica ili kad je njegova investiciona izloženost velikim dijelom nastala zbog jednog ili više ugovora sa drugom ugovornom stranom,
- 4) Operativni rizik i rizici povezani sa čuvanjem imovine,
- 5) Učinak finansijskih tehnika iz člana 25 stava 1 tačka 5 Zakona o investicionim fondovima, poput derivativnih ugovora o profilu rizičnosti zajedničkog fonda, kad se takve tehnike koriste kako bi se postiglo povećanje ili smanjenje izloženosti osnovne imovine.

Identifikacija i objašnjenje rizika iz stava 1 tačka 2 ovog člana mora biti u skladu sa unutrašnjim procesom identifikovanja, mjerenja i praćenja rizika koje je usvojilo društvo za upravljanje specijalizovanim fondom. Kad društvo za upravljanje upravlja sa više od jednim specijalizovanim fondom, rizik se utvrđuje i objašnjava na dosljedan način.

Član 8

Dokument sa ključnim informacijama za investitore sadrži poseban dio koji se odnosi na troškove, sadrži prikaz troškova u obliku tablice, kako je to propisano u Prilogu II.

Tablica iz stava 1 popunjava se na način da ulazni i izlazni troškovi pojedinačno odgovaraju maksimalnom postotku koji bi se mogao odbiti od kapitalne obaveze investitora u specijalizovanom fondu.

Poseban dio koji se odnosi na troškove dokumenta sa ključnim informacijama za investitore sadrži opisno objašnjenje u vezi sa ulaznim i izlaznim troškovima:

- pojašnjava da su troškovi uvijek iskazani najvećim iznosima budući da u nekim slučajevima investitor može platiti manji iznos,

- uključuje se izjava koja navodi da investitor može od svoga finansijskog savjetnika ili distributera saznati stvarne ulazne i izlazne troškove.

Poseban dio koji se odnosi na troškove dokumenta sa ključnim informacijama za investitore upućuje na one djelove prospekta specijalizovanog fonda gdje se mogu pronaći detaljnije informacije o troškovima, uključujući informaciju o naknadama vezanim uz poslovanje i o tome kako se one obračunavaju.

U dijelu koji se odnosi na troškove potrebno je prikazati sljedeću izjavu: "Godišnji izvještaj specijalizovanih fonda za svaku finansijsku godinu uključivaće pojediniosti o tačnom iznosu nastalih troškova."

Član 9

Informacije o prinosima specijalizovanog fonda u prethodnom periodu prikazuju se u stubičnom grafikonu koji obuhvata rezultate specijalizovanog fonda tokom poslednjih 5 godina i koji omogućava čitljivost, ali ne smije preći polovinu stranice dokumenta sa ključnim informacijama za investitore.

Specijalizovani fond sa poslovanjem kraćim od 5 kalendarskih godina, koristi prikaz koji obuhvata samo poslednje 3 godine.

Za svaku godinu za koju podaci nisu dostupni, godina se iskazuje prazninom, bez ikakvih napomena, osim datuma.

Specijalizovane fondove koji još ne raspoložu podacima o poslovanju, za jednu kalendarsku godinu, uključuje se objašnjenje da nema dovoljno podataka da bi se investitorima osigurala korisna naznaka o prinosima zajedničkog fonda u prethodnom periodu.

Struktura stubičnog grafikona dopunjena je vidljivim izjavama koje:

- 1) Upozoravaju o ograničenoj vrijednosti grafikona kao pokazatelja budućeg rezultata,
- 2) Ukratko ukazuju na uključene i isključene troškove i naknade iz obračuna prinosa specijalizovanog fonda u prethodnom periodu,
- 3) Navode godinu osnivanja fonda,
- 4) Navode valutu u kojoj su obračunati prinosi specijalizovanog fonda u prethodnom periodu.

Dokument sa ključnim informacijama za investitore ne iskazuje rezultate koji se odnose na bilo koji dio tekuće godine.

Obračun prinosa specijalizovanog fonda u prethodnom periodu zasniva se na neto vrijednost imovine specijalizovanog fonda i obračunava se uz pretpostavku ponovnog ulaganja prihoda fonda koji se može raspodijeliti.

Kad u periodu koji je prikazan u stubičnom grafikonu dođe do značajne promjene ciljeva investicione politike specijalizovanog fonda, i dalje se iskazuju prinosi specijalizovanog u prethodnom periodu a prije te značajne promjene u vidu stubičnog grafikona sa jasnim upozorenjem da je rezultat ostvaren pod okolnostima koje više ne važe.

U svim slučajevima gdje se rezultati simuliraju u skladu sa prethodnim stavom, na stubičnom grafikonu mora biti vidljivo navedeno da je rezultat simuliran.

Član 10

Poseban dio koji se odnosi na važne informacije dokumenta sa ključnim informacijama za investitore sadrži sljedeće informacije:

- 1) Naziv depozitara,
- 2) Mjesto i način na koji se mogu dobiti dodatne informacije o specijalizovanom fondu, prospekt i poslednji godišnji izvještaj kao i da se mogu besplatno dobiti,
- 3) Mjesto i način gdje se mogu dobiti informacije o najnovijoj cijeni investicione jedinice,
- 4) Sljedeću izjavu: "(Naziv društva za upravljanje) može se smatrati odgovornim samo na osnovu bilo koje izjave sadržane u ovom dokumentu koja je obmanjujuća, netačna i neusklađena sa odgovorajućim djelovima prospekta zajedničkog fonda."

Član 11

Društvo za upravljanje dužno je da dokument sa ključnim informacijama za investitore ažurira najmanje svakih 12 mjeseci.

Ažuriranje se vrši prilikom svake izmjene prospekta, pravila o upravljanju i drugih akata društva za upravljanje čiju su podaci sadržani u dokumentu sa ključnim informacijama za investitore.

Društvo za upravljanje je dužno da izmijenjenu verziju dokumenta sa ključnim informacijama za investitora objavi na svojoj internet stranici odmah po dobijanju saglasnosti Komisije.

Društvo za upravljanje je dužno da do 15. januara tekuće godine dostavi Komisiji zahtjev za davanje saglasnosti na dokument sa ključnim informacijama za investitore sa stanjem na dan 31. decembra prethodne godine u pisanoj i elektronskoj formi.

Smatraće se da je zahtjev za davanje saglasnosti na dokument sa ključnim informacijama za investitore uredan ako sadrži sve podatke propisane ovim pravilima. Komisija u formi rješenja daje saglasnost na dokument sa ključnim informacijama za investitore i na sve kasnije izmjene i dopune dokumenta.

Društvo za upravljanje obavezno je da podnese zahtjev za davanje saglasnosti na sve kasnije izmjene i dopune odobrenog dokument sa ključnim informacijama za investitore.

Prilikom odlučivanja po zahtjevu iz stava 6 ovog člana Komisija može zahtijevati i dostavljanje dodatnih informacija.

Dokument sa ključnim informacijama za investitore ili njegove naknadne izmjene ne smiju se uručiti bilo kom licu ili objaviti prije nego ih odobri Komisija.

Komisija ne odgovara za istinitost i potpunost informacija koje sadrži odobreni dokument sa ključnim informacijama za investitore.

Član 12

Kad dokument sa ključnim informacijama za investitore treba dostaviti investitorima na trajnom mediju, koji ne uključuje papir, trebaju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) Dostavljanje ključnih informacija za investitore korišćenjem trajnog medija primjerenoj u kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između društva za upravljanje i investitora; i
- 2) Ako lice kojem se moraju dostaviti ključne informacije za investitore ima mogućnost izbora između informacija na papiru ili na drugom trajno mediju, izričito odabere taj drugi trajni medij.

Kad dokument sa ključnim informacijama za investitore treba dostaviti investitorima putem internet stranice i te informacije nisu direktno naslovljene investitoru, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) Dostavljanje takvih informacija na navedenom mediju je primjereno u kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između društva za upravljanje i investitora;
- 2) Investitor mora izričito pristati na dostavljanje informacija u tom obliku;
- 3) Investitor mora biti obaviješten elektronskim putem o adresi internet stranice i mjestu na internet stranici gdje može pristupiti informacijama;
- 4) Informacije se moraju ažurirati; i
- 5) Informacije moraju biti neprekidno dostupne preko navedene internet stranice tokom perioda u kome investitor opravdano može imati potrebu da ih pregleda.

U smislu ovog člana, dostavljanje informacija putem elektronskih komunikacija smatra se primjerenim u kontekstu u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između društva za upravljanje i investitora, ako postoji dokaz da investitor ima stalan pristup internetu, a dostava adrese elektronske pošte od strane investitora smatra se takvim dokazom.

Član 13

Društvo za upravljanje je odgovorno za tačnost informacija koje su prikazane u dokumentu sa ključnim informacijama za investitore;

Član 14

Prilog I, Prilog II i Prilog III su dostupni na internet stranici Komisije.

Član 15

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01/9-1456/2-18
Podgorica, 19.10.2018. godine

Predsjednik Komisije,
dr Zoran Đikanović, s.r.